

نگاهی به تاریخ ارمنیان تهران

(۱)

نگارش ادیک باغداساریان
(۱. گرمایک)

فهرست
سخن نگارنده

- ۱- پیشگفتار
- ۲- استقرار ارمنیان در تهران
- ۳- نقش سیاسی ارمنیان و برخی چهره های سیاسی- نظامی
- ۴- انجمن های ارمنی تهران در انقلاب مشروطه
- ۵- سفارت ارمنستان در تهران
- ۶- اقتصاد
- ۷- فرهنگ
- ۷-۱- مدارس
- ۷-۲- ادبیات، هنر و علوم
- ۷-۳- کتابخانه ها
- ۷-۴- انجمن ها و مؤسسات فرهنگی
- ۷-۵- نشریات
- ۷-۶- چاپخانه ها
- ۷-۷- فرقه های مذهبی
- ۷-۸- کلیساهای ارمنی تهران
- ۸- کتابخانه

سخن نگارنده

مطالبی که تحت عنوان «ارمنیان تهران» تقدیم خوانندگان می شود بر پایه آگاهی های گسترده ای آماده گردیده که برای نگارش تاریخ مفصل ارمنیان ایران گردآوری شده است. این آگاهی ها از سویی گسترده و از دیگر سو نیز به علت کمبود منابع کفافی موثق دارای کاستی های بسیار است لذا انجام چنین کار جامع و کاملی نیازمند زمان و پژوهش فراوان می باشد لیکن از آنجا که ارائه موضوع برای تهیه مجموعه تاریخ تهران هر چه زودتر می بایست آماده می گردید لذا به همین مقدار بسنده کرده ایم بدون آنکه ادعایی در جامع و کامل بودن آن داشته باشیم. نکته دیگر که باید یادآوری شود این است که چون محدودیتی در حجم مطلب وجود داشت لذا در بسیاری موارد وارد جزئیات نگشته موضوع را به طور کلی بررسی کرده ایم چه در غیر اینصورت حجم مقاله به چندین برابر افزایش می یافت. اکنون سه ویرایش از تاریخ ارمنیان تهران تهیه کرده ایم: ۱- تاریخ مفصل ارمنیان تهران (به ارمنی در ۴۵۰ صفحه) ۲- تاریخ اجمالی ارمنیان تهران (به ارمنی در ۱۳۰ صفحه) ۳- خلاصه تاریخ اجمالی ارمنیان تهران (به ارمنی در ۲۵ صفحه) ۴- نگاهی به تاریخ ارمنیان تهران (به فارسی مقاله حاضر) ۵- نگاهی به تاریخ ارمنیان تهران (نسخه ارمنی مقاله حاضر- چاپ شده در شماره های مختلف ماهنامه آراکس تهران).

در این جا بایسته است از کلیه آگاهان و دارندگان رأی در این باب درخواست نمائیم آگاهی های تکمیلی و تصحیحی و نقطه نظرهای خود را جهت راهنمایی نگارنده در انجام این امر مهم و دشوار، به وی ارسال نمایند که باعث سپاسگزاری و امتنان نگارنده خواهد بود.

ا. گرمایک
امرداد ماه ۱۳۶۸ تهران
(بازنگری تیرماه ۷۹)

۱- پیشگفتار

پیش از پرداخت به تاریخ استقرار ارمنیان در تهران سخن کوتاهی در باره ارمنیان ایران بایسته است. با در نظر گرفتن مرزهای بین المللی کنونی، نخستین گروه های ارمنی در ایران در سده ششم پیش از میلاد به صورت هنگ های سپاهی در خدمت حکومت مرکزی هخامنشی استقرار یافتند. غیر از اینان گروهی بازرگان و پیشه ور نیز به اقتضای شغلی در ایران به سر می بردند. ارمنیان به عنوان ساکنان بومی در ایران در آتورپاتکان یا استان پارسکاهایک (parskahayk) باستان [تبریز، مرند، ارومیه (کبودان)، خوی (هر)، مراغه، سلماس (زارواند zarevand)، ماکو (آرتاز)، قره داغ (پایتاکاران paytakaran) و جز آن] زندگی می کردند. نخستین مهاجرت بزرگ ارمنیان به مرکز ایران در زمان اردشیر ساسانی (سده سوم میلادی) سپس در زمان شاپور دوم (سده چهارم میلادی) صورت گرفت و اکثر مهاجران در خوزستان و بخش های جنوب غربی کشور اسکان یافتند. مهاجرت ارمنیان به ایران در زمان چیرگی ترکان سلجوقی و مغولان روند شدیدتری به خود گرفت. در سالهای

۴۵-۱۶۰۴م. شاه عباس اول صفوی مهاجرت بزرگ ۳۰۰ هزار نفری (بنا به منابع دیگر ۵۰۰ هزار نفری) ارمنیان به ایران را باعث گردید که انگیزه های نظامی، اقتصادی و سیاسی عوامل مهم این کار بودند و انتظار می رفت با یاری آنان اوضاع اقتصادی و پیشه وری و بازرگانی داخلی و خارجی کشور دگرگون گردد. اینان عمدتاً در بخش های مرکزی کشور به ویژه در جلفای نو در نزدیکی پایتخت اصفهان استقرار یافتند. بازرگانان ارمنی با کشورهای فرانسه، انگلستان، هلند، ترکیه، جنوا، ونیز، روسیه و هندوستان به داد و ستد می پرداختند. پیشه وران ارمنی به حرفه های زرگری، جواهر سازی، اسلحه سازی، پوستین دوزی و نجاری مشغول بوده ارمنیان بسیاری نیز در شغل های مشاوره، ترجمانی، سفارت، سپاهیگری و جز آن خدمت می کردند. در دهه های ۷۰ و ۸۰ سده هفدهم مهاجرت ارمنیان ایران به کشورهای آسیایی (عمدتاً هندوستان) و اروپا آغاز شد و تا سده هجدهم به طول انجامید. مهاجرت بزرگ از ایران پس از انعقاد پیمان ترکمنچای آغاز شد و آنان به ارمنستان شرقی باز گشتند. در طول سالهای ۳۰-۱۸۲۸ حدود ۴۵ هزار نفر به استانهای ایروان و نخجوان منتقل شدند. اوضاع ارمنیان در سده نوزدهم بهبود نسبی یافت و آنان اجازه ارتقاء به مقامات بالا را یافتند. از جمله میرزا ملکم خان، هوانس ماسهیان، هوانس خان آگچالیان، ست خان آستوازادور، خانواده بینیکولوپیان، داویت خان داویتیان، سرهنگ زهراب خان امیر توپخانه و جز آنان قابل ذکرند. تادئوس آراکلیان و فرزندانش اسپان و تیگران، اسماعیل خان که زرگران و هوانس غازاریان پوستین دوز دربار بودند. دکتر داویت خان مگردیچیان و فرزندانش سوغومون و هوانان، جراح کارایت آبراهامیان و دیگران مشهور بوده اند. جمعیت ارمنی ایران در سال ۱۸۵۱ حدود ۲۰ هزار نفر، در ۱۸۹۰ حدود ۸۰ هزار، و در ۱۹۷۸ حدود ۲۰۰ هزار نفر بوده است. طبقه بندی اجتماعی جامعه بسیار متنوع است، از سویی سرمایه داران و بازرگانان بزرگ و از دیگر سو صنعتگران و پیشه وران، هنرمندان و اندیشمندان و طبقه روشنفکر تحصیل کرده وجود دارند. روشنفکران شامل پزشکان، مهندسان، آموزگاران و کارمندان مؤسسه های خصوصی و دولتی را تشکیل می دهند. جامعه توسط شوراهای خلیفه گیری اداره می گردد و توسط دولت در جهت انجام امور خاص جامعه همچون مسائل مربوط به خانواده، ارث، تولد و غیره به آنها رسمیت داده شده است. تا سال ۱۹۵۶ کلیسای ارمنی ایران وابسته به مقر کل جاثلیق ارمنیان جهان مستقر در اجمیادزین ارمنستان بود لیکن از این تاریخ به بعد در اثر برخی تحولات سیاسی ایران و نیز بنا به تصمیماتی کلیسا به مقر دوم کلیسای ارمنی واقع در آنتلیاس لبنان وابسته شد. در ایران سه حوزه اسقفی ارمنی (مسیحی گریگوری) وجود دارد. یکم حوزه آذربایجان (با مرکز تبریز و دارای ۵۷ کلیسا) دوم حوزه تهران، سوم حوزه جنوب ایران (با مرکز جلفای اصفهان و دارای ۲۱ کلیسا). غیر از کلیساهای یاد شده، کلیسای کاتولیک ارمنی، کلیسای ارمنیان پروتستان و چند گروه مذهبی کوچک تر نیز وجود دارد. انجمن های موجود عبارتند از: انجمن کل خیریه ارمنی (از سال ۱۹۳۱)، سازمان ورزشی، فرهنگی آارات (از ۱۹۴۱)، انجمن زنان، انجمن ملی و فرهنگی ارمنیان ایران (از ۱۹۷۹)، انجمن ساناهین، انجمن سییان و جز آنها.

در ایران حدود ۴۰ مدرسه ارمنی وجود دارد. در سال ۱۹۳۶ در اثر سیاست «ایرانیزه کردن» رضا شاه کلیه مدرسه های ارمنی تعطیل شد و پس از بازگشایی (۴۳-۱۹۴۱) تدریس کلیه دروس به زبان فارسی اجباری گردید و تنها زبان و ادبیات و تاریخ و دروس دینی به زبان ارمنی تدریس می شد. پس از انقلاب اسلامی تدریس دروس ارمنی در مدارس ارمنی دچار مسائلی گردید که تا امروز آثار آن باقی است. پیش از انقلاب در دانشگاه تهران و اکنون در دانشگاه اصفهان و دانشگاه آزاد اسلامی دوره های ارمنی شناسی برقرار است.

نخستین نشریات ارمنی ایران «شارژوم» (جنبش) و «شاویغ» (راه یا روش) نام داشته اند که در سال ۱۸۹۴ در تهران انتشار یافته و تا کنون حدود یکصد نشریه انتشار یافته است.

ارمنیان در مجلس ایران حق داشتن دو نماینده را دارند (پس از انقلاب مشروطه سالهای ۱۱-۱۹۰۵).

از چهره های سرشناس ارمنیان ایران در دوران اخیر باید آلنوش دریان ستاره شناس ارمنی، مارکار قره بگیان (دو) شاعر، گالوست خانیان (خانن) شاعر و ادیب، آرا هوانسیان ادیب، مانوئل ماروتیان هنرپیشه، مهندس پاییک توماسیان، و هارپیک تامرازیان، ساموئل خاچیکیان کارگردان سینما، آرامائیس آقامالیان و آربی هوانسیان کارگردان تئاتر و غیره را نام برد.

ادامه دارد

جامعه ارمنی ایران

• سفر رهبران دینی ارمنیان ایران به ارمنستان اسقف سبوه سارکسیان، رهبر مذهبی ارمنیان تهران و نشان توپوزیان کفیل خلیفه گری ارمنیان آذربایجان، روز دوم تیر به ارمنستان سفر نمودند تا در مراسم نخستین سالگرد وفات جاثلیق گارگین اول، رهبر کل ارمنیان جهان، شرکت نمایند.

ایران

• ساختمان خلیفه گری ارمنه آذربایجان در تبریز اثر ملی شناخته شد

ساختمان خلیفه گری کل ارمنیان آذربایجان در محله ارمنستان قدیم تبریز به جمع آثار ملی کشور پیوست. معاون مرمت و احیای میراث فرهنگی آذربایجان شرقی اظهار داشت: این بنا شامل حیاط، باغچه و اصل بناس است که در سالهای اخیر تغییرات زیادی در آن داده شده و بنای باقی مانده شامل سه طبقه زیر زمین، همکف و طبقه اول است که اتاقهای مشرف به شمال به صورت بخش اداری و اتاقهای مشرف به جنوب به صورت باشگاه ورزشی ارمنه استفاده می شود. وهاب زاده افزود: تزئینات غالب ساختمان انواع گچبری در پایه ها و پیشانی بناس است که خطوط معماری (افقی و عمودی) ساختمان را مشخص می کند، سقف طبقه زیر زمین طاق آهنگ و طبقات فوقانی مسطح چوبی است.

وی اضافه کرد: در سالهای اخیر نسبت به تعمیرات استحفاظی بنا اقدام شده و در سال ۱۳۷۷ از کلیه قطعات گچبری روی نمای ساختمان نمونه برداری و بخشهای از بین رفته باز سازی شده است.

• مشخصات اسناد و مدارک گمشده اعلام می شود

برای آگاهی شهروندان ساکن تهران به ویژه صاحبان اسناد و مدارک گمشده، اطلاعاتی در باره اسناد و مدارک مکشوفه هر دو هفته یک بار در روزهای دوشنبه از طریق برنامه «صبح و آینه» جمهوری اسلامی ایران اعلام می شود. روابط عمومی پست همچنین اعلام کرده است که فهرست اسامی کلیه اسناد و مدارک مکشوفه روزهای پنجشنبه هر هفته در یکی از روزنامه های کثیر الانتشار نیز اعلام خواهد شد. صاحبان اسناد و مدارک متعلق به خود برای دریافت آن به نزدیکترین دفتر پستی مراجعه کنند.

• همایش فرصتهای تجاری و سرمایه گذاری ایران و چین

به گزارش واحد مرکزی خبر، همزمان با سفر آقای خاتمی رئیس جمهوری اسلامی ایران «همایش فرصتهای تجاری و سرمایه گذاریهای ایران و چین» پنجشنبه در شانگهای چین برگزار شد. در این همایش که با حضور نمایندگان از

دویست شرکت چینی و صاحب نظرانی از جمهوری اسلامی ایران برگزار شد آقای خسرو تاج رئیس مرکز توسعه صادرات ایران سیاستهای اقتصادی ایران را در عرصه های صادراتی تشریح کرد.

در این همایش رئیس شورای توسعه تجاری شانگهای و رئیس مرکز توسعه صادرات ایران با تشریح برنامه های تجاری و اقتصادی خود علاقمندی شرکت های تجاری را برای ارتقاء سطح همکاریهای دوجانبه اعلام کردند. بنا به این گزارش همایش همکاریهای اقتصادی ایران و استان آبخوی نیز دیروز در این استان آغاز شد.

در حال حاضر حجم روابط تجاری ایران و چین سالانه بالغ بر یک میلیارد و سیصد و چهل و هفت میلیون دلار است.

• هوای آلوده تهران دست به دامن کارشناسان روسی می شود

گروهی متشکل از مقام هاو کارشناسان شهری روسیه برای بحث و گفتگو در زمینه تکنولوژی و مسائل شهری در هفته گذشته با مقام های شهری ایران دیدار کردند.

به گزارش خبرنگار گروه اجتماعی یکی از موارد مطرح شده در این بحث و گفتگوها آلودگی هوای تهران بود. با بررسی مسائل و مشکلات تهران متخصصین روسی، اذعان کردند که بین مشکلات مسکو و تهران شباهتهای بسیاری وجود دارد. اما روسیه بسیار سریعتر و پرشتاب و جدی در راه حل مشکلات مسکو قدم برداشته است. حیدرزاده مدیر بخش ماهواره دفتر فن آوری ریاست جمهوری گفت: در این مورد کارشناسان روسی پس از بازدید از نقاط مختلف مرتبط با آلودگی هوا و ترافیک تجربیات خود را در این زمینه، به ما انتقال دادند. در مسکو برای مبارزه با این معضل بیشتر از اهرم مدیریتی و قانونی استفاده شده است. به این ترتیب که در مسکو به غیر از پلیس شهری پلیسی مخصوص برای برخورد با متخلفین موارد زیست محیطی دارد. ورود بنزین سرب دار به مسکو ممنوع است و در صورت تخلف جرایم بسیار سنگینی دارد. از نقطه نظر علمی نیز روسیه با بهینه سازی سیستم موتور و کاربراتور اتوموبیل های تولیدی خود و همچنین نصب فیلترهایی بر روی اگزوز آنها در جهت کاهش آلودگی هوای مسکو قدم برداشته است.

موتور پیکان ۳۰ برابر آلاینده تر از موتور اتوموبیل های خارجی است و با وجود فشارهای زیاد از طرف سازمان های مختلف به کارخانه ایران خودرو هنوز هیچ اقدامی برای بهینه سازی آن انجام نشده است.

• نخستین نمایشگاه بین المللی محیط زیست ایران گشایش یافت

گروه شهری: با حضور رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، گروهی از معاونان وزارتخانه ها، چند تن از نمایندگان مجلس، مدیران بخش خصوصی و

صاحبان صنایع ایران و چند کشور دیگر اولین نمایشگاه بین المللی محیط زیست ایران در محل نمایشگاه های بین المللی ایران گشایش یافت.

به گزارش خبرنگار ما در مراسم گشایش نمایشگاه خانم دکتر معصومه ابتکار رئیس سازمان حفاظت محیط زیست تحت عنوان تجارت ملی، تجارت جهانی و محیط زیست اظهار داشت: روند جهانی شدن هر روز تأثیرات قابل ملاحظه خود را بر پیش بر ابعاد مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جوامع آشکار می سازد. در این میان بی شک مهمترین تأثیر جهانیگرایی در ابعاد اقتصادی، بر موضوع «تجارت» به صورت اتخاذ سیاست های همگن جهانی نمود خواهد یافت.

اولین نمایشگاه بین المللی محیط زیست از ۵ الی ۱۱ تیر ماه در سالن شماره ۵ نمایشگاه بین المللی ادامه خواهد داشت.

• زیان حاصل از قاچاق سیگار خارجی سالانه ۳۰۰ میلیون دلار است

معاون صنعتی و تولید شرکت دخانیات کشور گفت: قاچاق سیگار خارجی سالانه بیش از ۳۰۰ میلیون دلار به اقتصاد کشور زیان وارد می کند. به گزارش خبرنگار همشهری از ایلام، کریم ملک آسا، در مراسم معارفه فرامرز حیدرزاده به عنوان مدیر کل جدید دخانیات استان ایلام افزود: این میزان زیان دهی بدلیل عدم پرداخت عوارض قانونی سیگارهای قاچاق است.

وی با اشاره به اینکه سالانه بیش از ۴۰ میلیارد نخ انواع سیگار در کشور مصرف می شود، تصریح کرد: نیمی از این میزان سیگار مصرفی در کارخانجات داخلی تولید و نیم دیگر آن از طریق مرزهای غربی و شرقی کشور به صورت غیر قانونی و قاچاق وارد می شود.

ملک آسا سوددهی هر نخ سیگار تولید داخل برای دولت را ۲۰ ریال عنوان کرد و گفت: سال گذشته ۲۰۰ میلیارد ریال از محل تولید سیگار داخلی برای توسعه فضاهای ورزشی به سازمان تربیت بدنی کشور پرداخت شده است.

• همه باید برای استقرار صلح در منطقه تلاش کنند

رئیس جمهوری دیروز در دیدار با کوفی عنان دبیر کل سازمان ملل، با اشاره به عقب نشینی نیروهای رژیم صهیونیستی از جنوب لبنان از تلاشهای خیرخواهانه این سازمان تقدیر کرد و گفت: برای نخستین بار نن دادن رژیم صهیونیستی به یکی از قطعنامه های شورای امنیت و سازمان ملل متحد موفقیت بزرگی برای سازمان ملل و جامعه بین المللی به حساب می آید.

وی افزود: همه کشورها و قدرت های منطقه باید برای استقرار صلح در منطقه تلاش کنند. کوفی عنان دبیر کل سازمان ملل متحد نیز در این

ارمنستان

دیدار از همکاری‌ها و حمایت‌های جمهوری اسلامی ایران و شخص رئیس جمهوری از سازمان ملل متحد، قدردانی کرد.

● مرکز علوم ستاره شناسی تهران افتتاح شد
مرکز علوم ستاره شناسی تهران، در مراسمی توسط معاون اول رئیس جمهوری و با حضور شهردار تهران و جمعی از مسئولان و فعالان عرصه نجوم در نیاوران افتتاح شد.

بیش از ۹۰٪ از تجهیزات ارائه شده در این مرکز، ساخت داخلی بوده و فقط حدود ۴ دستگاه از خارج خریداری و نصب شده که نشانگر توانایی حوزه علمی کشور است.

گفتنی است مرکز علوم و ستاره شناسی تهران در حوزه‌های مختلف علوم از جمله در رشته‌های فیزیک، مکانیک، شیمی، کیمیاگری، هواشناسی، زمین شناسی، انرژی خورشیدی، سنجش زمان و استفاده از ماهواره و دیگر موارد را به معرض نمایش می‌گذارد. ساخت این مرکز از سال ۷۵ توسط شهرداری تهران در محوطه‌ای به مساحت ۶ هزار و ۷۰۰ متر مربع و با زیربنای ۲ هزار متر مربع آغاز شد و در هفته جاری مورد بهره برداری قرار گرفت. این مرکز در میدان قدس - خیابان عمار - کوچه عرفات واقع است. شهردار تهران اظهار امیدواری کرد سایر شهرها نیز با الگو گرفتن از این مرکز بتوانند نمونه‌های مشابهی را طراحی و احداث کنند. در ضمن فاز دوم این مرکز که در آینده ای نزدیک شاهد راه اندازی آن خواهیم بود، مکمل بستر و کالبد موجود و تکمیل کننده امکانات و تجهیزات مرکز فعلی خواهد بود.

● بررسی روند اجرای طرح خط لوله گاز «ایران-ارمنستان»

کارشناسان کشورهای ارمنستان، یونان و ایران در نشست روز چهارشنبه خود، مسایل مربوط به احداث خط لوله گاز ایران-ارمنستان، تشکیل یک بانک و چند مؤسسه مشترک را بررسی کردند. گزارش خبرگزاری غیر رسمی «میدیاپرس» جمهوری آذربایجان حاکی است: «روبرت نظریان» معاون اول وزیر انرژی ارمنستان، تهیه گزارش پیرامون نتایج کارهای انجام گرفته را هدف اصلی نشست ایروان عنوان کرد.

به گفته وی، کشور یونان که علاقمند مشارکت در اجرای طرح خط لوله گاز ایران-ارمنستان می‌باشد، معادل ۱۵۰ هزار دلار برای تهیه اسناد فنی و اقتصادی این طرح تخصیص داده است.

وی گفت: بلافاصله بعد از تهیه و تنظیم اسناد فنی و اقتصادی طرح اجرای خط لوله انتقال گاز ارمنستان-ایران، مذاکره با سرمایه گذاران آغاز خواهد شد.

● دانش آموزان ارمنی برای اولین بار در المپιάد جهانی فیزیک

دانش آموزان ارمنی برای اولین بار در المپιάد جهانی فیزیک که در هشتم ماه ژوئیه در انگلیس برگزار خواهد شد شرکت خواهند نمود. شرکت کنندگان عمدتاً از میان برندگان المپιάد برگزار شده در جمهوری می‌باشند. بنا به گفته ادوارد قازاریان وزیر علوم و آموزش امید زیادی می‌رود که بچه‌ها پیروزی‌هایی را به دست خواهند آورد. شرکت کنندگان ارمنستانی سه نفرند یک نفر از شهر گیومری و دو نفر از ایروان. سفارت انگلیس در ایروان هزینه‌های اعزام شرکت کنندگان را تقبل نموده است. امروز در محل وزارت علوم و آموزش سفیر انگلیس بلیط‌های سفر به این کشور را به شرکت کنندگان واگذار نمود. آقای قازاریان اطمینان داد شرکت کنندگان المپιάد بدون امتحانات ورودی در دانشگاه‌ها قبول خواهند شد.

(تلویزیون ملی ارمنستان ۷۹/۴/۸)

● همکاری در عرصه حمل و نقل
محمود حجتی وزیر راه و ترابری جمهوری اسلامی ایران برای سفر رسمی یک روزه وارد ایروان شد. ادوارد ماداتیان وزیر حمل و نقل و مخابرات ارمنستان ضمن استقبال از هیئت وزارت راه و ترابری و آقای کلینی سفیر ایران در ارمنستان خاطر نشان ساخت که روابط ارمنستان-ایران می‌تواند با همکاری متقابل سودمند به ویژه در عرصه حمل و نقل توسعه یابند. وزیر حمل و نقل ضمن دادن اهمیت به مسأله انتقالات بار به طرف ایرانی پیشنهاد نمود که اتومبیل‌های ارمنی که مجوز عبور از مرز ایران تا جلفا را دارند حق تردد در خاک ایران را نیز داشته باشند. آقای حجتی به نوبه خود ابراز امیدواری نمود که روابط همه جانبه ایران-ارمنستان بیشتر جنبه متقابل سودمند داشته و راههای مواصلاتی ایران نیز برای ارمنستان باز باشند. وزیر راه و ترابری ایران اظهار داشت عرصه حمل و نقل هوایی به ویژه پروازهای ایروان-تهران و ایروان-تبریز را واقع بینانه تلقی نمودند.

(هاباستانی هانراپوتیون ۷۹/۴/۴)

● فرودگاه شهر گیومری با ۳۰٪ توان خود در حال کار است

اطلاعات رسیده از فرودگاه شهر گیومری حاکی است که مشکل بتوان تعداد افرادی را که از این طریق به خارج از کشور می‌روند اعلام داشت. زیرا مردم برای خروج از کشور ابتدا با اتوبوس‌ها به گرجستان می‌روند و از آنجا از طریق هوایما عازم روسیه می‌شوند. زیرا در گرجستان عوارض به اصطلاح هوایی دریافت نمی‌شود. دوازده سال است که مقامات فرودگاه گیومری، این شهر زلزله زده از مقامات مربوطه تقاضا می‌کنند که اخذ این مبلغ

را برای مسافرین گیومری لغو نماید ولی دولت هنوز جوابی در این مورد نداده است. این فرودگاه در حال حاضر با ۳۰٪ از ظرفیت خود کار می‌کند.

(تلویزیون ملی ارمنستان ۷۹/۴/۶)

● ارمنستان از ۲۵ ژوئن در عراق کاردار دارد
وارتان اوسکانیان وزیر امور خارجه جمهوری ارمنستان هنگام ملاقات با نمایندگان اتحادیه تجار و صنعتگران ارمنستان اعلام نمود که ارمنستان از ۲۵ ژوئن در عراق کاردار خواهد داشت. ایجاد روابط میان ارمنستان و عراق به تجار ارمنی امکان خواهد داد تا بازارهای فروش کالاهای خود را در این کشورها داشته باشند. وارتان اوسکانیان خطاب به تاجران و صنعتگران ارمنی چنین گفت: «امکان دارد که درگیری قریب‌ان زمان زیادی بطلبد که در نتیجه آن گشایش مرزها نیز به تاخیر خواهد افتاد. فکر می‌کنم با در نظر گرفتن موارد فوق باید در زمینه سیاست خارجی به حل مسائل اقتصادی بیشتر توجه داشته باشیم. وضعیت اقتصادی ما بسیار سنگین است. ما باید گامهای بسیار جدی و قاطعی در زمینه اقتصاد برداریم. در دو سال اخیر ۴-۳ درصد رشد اقتصادی داشتیم، اما قبل از آن که حداکثر رشد را به ۸-۷ درصد برسانیم احتیاج به ۱۵ سال داریم تا بتوانیم حجم تولیدات ناخالص کنونی را دو برابر نماییم. اما نباید فراموش کرد که حجم تولیدات ناخالص امروز به حدی کم است که حتی اگر بعد از ۱۵ سال تولیدات ناخالص را دو برابر نمایم مطمئناً سطح زندگی مردم ما با سطح زندگی کنونی تفاوتی نخواهد داشت.»

(آزگ، ۷۹/۳/۳۱)

● ملاقات کاری سرژ سرکیسیان با نخست وزیر روسیه

در طی ملاقات کوتاه سرژ سرکیسیان دبیر نخست شورای امنیت وابسته به ریاست جمهوری، و وزیر دفاع ارمنستان با میخائیل کاسیانف نخست وزیر روسیه مسائل تأمین مالی تدریس نظامیان ارمنی در آموزشگاههای روسیه، روابط اقتصادی ارمنستان-روسیه به ویژه برخی مسائل مربوط به تأمین ارسال مواد سوخت روسیه به ارمنستان مورد بحث و گفتگو قرار گرفت.

(هایستانی هانراپوتیون، ۷۹/۴/۸)

● معرفی کتاب در کانون نویسندگان ارمنستان
به ابتکار کانون نویسندگان ارمنستان مراسم معرفی کتاب در مرکز این کانون برپا شده بود. فرهاد کلینی سفیر جمهوری اسلامی ایران و محسن ابوطالبی مسئول مرکز فرهنگی میهمان کانون نویسندگان بودند. مترجم کتابی که مراسم معرفی آن بدون نوشیدن شراب انجام گرفت ادوارد حق وردیان می‌باشد. منظومه «حجم سبز» از اشعار مختلف شاعر سهراب سپهری است «ما هیچ، ما نگاه»، «زندگی آرزوها»، «مسافر» و «صدای پای آب». اشعار سهراب سپهری برای اولین بار در کتابی جداگانه منتشر می‌گردد. انتشار این کتاب از

(رادیو آزادی، ۷۹/۴/۴)

- گفتگوی دو جانبه ارمنیان و ترکان در فرانسه روزنامه "یرگیر" چاپ ارمنستان با چاپ مصاحبه ای با ل. بارسقیان، مسئول موزه و انستیتوی قتل عام ارمنیان، از زبان وی چنین نوشت: «نظر مردم فرانسه را که اینک قتل عام را به رسمیت شناخته اند بسیار با اهمیت می دانم».

- مدرسه خصوصی با نام یقیا کشیشیان اکنون یک سال است که مدرسه خصوصی «الیتا» در شهر اجمیادزین مشغول کار است و از اول سپتامبر امسال به نام یکی از قهرمانان ملی ارمنی، به نام یقیا کشیشیان نامگذاری خواهد شد. (یرگیر، ۷۹/۴/۳)

- پروژه جدید گقام غریبجانیان سفیر فوق العاده و تام الاختیار جمهوری ارمنستان در جمهوری اسلامی ایران اطلاع داد که ارمنستان و ایران قصد دارند تونلی در مسیر شهرهای مفری- کاجاران احداث کنند. لازم به یادآوری است که مسیر کاجاران - مفری بسیار مرتفع می باشد می گردد. (هایکابکان ژاماناک، ۷۹/۴/۹)

- تأثیر مثبت داروی آرمینیکوم تعداد ۱۶۵ بیمار مبتلا به ایدز از سال ۱۹۹۸ تا کنون تحت درمان داروی آرمینیکوم قرار گرفته اند و اینک حال عمومی ۹۰٪ این افراد رضایت بخش است. برخی از این بیماران که از کشورهای آمریکا، روسیه و قزاقستان هستند، در باره اوضاع عمومی و سلامتی خود توضیحاتی در اینترنت خواهند داد. این توضیحات را می توان در صفحه WWW.Aids-armenicum.com خواند.

بین المللی

- پوتین: توسعه ناتو به تقویت امنیت اروپا کمک نخواهد کرد

ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه تصویری تازه از سپر دفاعی اروپا در برابر حملات موشکی ترسیم و تأکید کرد که با وجود تردیدهای آمریکا، طرحش از نظر فن آوری امکان پذیر است.

- رئیس جمهور ارمنستان از نتایج سفر راضی است

در تاریخ بیست و هشتم ژوئن رئیس جمهور ارمنستان در واشنگتن با نمایندگان گروه مسأله ارمنی در کنگره آمریکا دیدار و گفتگو کرد. کوچاریان بنا به تقاضای پالون و فورتر رؤسای مشترک گروه وضعیت اقتصادی ارمنستان، مرحله فعلی حل و فصل مناقشه قراباغ کوهستانی، نتایج ملاقات های با علی اف و اصلاحات جمهوری را تشریح نمود. کوچاریان ضمن ابراز تشکر از فعالیت ارمنی گرای گروه به روابط ارمنستان با کنگره و

بزرگی برای ارمنستان بود. ماردیروسیان افزود: من از کل اتباع جمهوری ارمنستان ابراز تشکر می نمایم. ما با موفقیت امتحان دادیم. در نوامبر سال جاری شورای وزیران تصمیم نهایی خواهد گرفت. مرحله بررسیهای مجمع پارلمانی با موفقیت به پایان رسید. نتایج رأی گیری را مثبت ارزیابی می کنیم زیرا هیچ نماینده ای رأی مخالف نداد و آن ارزیابی عملکرد مقامهای جمهوری، احزاب سیاسی و مردم بود.

یکی از جهات اساسی سیاست خارجی ارمنستان کمک به روند توسعه مردمی منطقه و تأمین ضمانت ثبات و برقراری منطقه می باشد. این مورد برای تصمیم نقش مثبت ایفا نمود. معاون وزیر امور خارجه ضمن اشاره به اصلاحات کشور بعد از استقلال خاطر نشان ساخت که تحقق اصلاحات به اعطای هویت عضویت ارمنستان در شورای اروپا مساعدت نمود. ماردیروسیان افزود: به ویژه در عرصه های حقوق بشر، آزادی مطبوعات و وجدان دستاوردهای جدی به ثبت رسیدند. ارمنستان با عضویت در شورای اروپا نسبت به بنای جامعه مدنی در جمهوری تعهدات بیشتری خواهد داشت. ارمنستان برای عضویت در شورای اروپا تعهداتی دارد. ارمنستان دارای تعهداتی است که می بایست ظرف سه سال و تعهداتی نیز باید بلافاصله بعد از عضویت در شورای اروپا تحقق بخشند. ماردیروسیان ابراز امیدواری نمود که کمیته وزیران در نوامبر سال جاری تصمیم غیر منتظره ای اتخاذ نماید و ارمنستان در فصل پاییز عضو کامل شورای اروپا شود.

(هاباستانی هانراپتونیون، ۷۹/۴/۱۰)

- مصاحبه مطبوعاتی گارگین دوم امروز در اجمیادزین مقدس مصاحبه مطبوعاتی جاثلیق گارگین دوم رهبر کل کلیسای ارمنی در جهان برگزار شد. هدف از این مصاحبه ارائه نتایج اجلاس شورای عالی مذهبی که سه روز متوالی در اجمیادزین مقدس جلسه داشت، بود. وی نخست به اجلاس شورای عالی مذهبی اشاره کرد و در این چارچوب رهبر کل کلیسای ارمنی برنامه جشنهای هزار و هفتصدمین سالگرد پذیرش مسیحیت را حائز اهمیت شمرد. گارگین دوم خاطر نشان کرد که برنامه آماده می باشد و تا یکماه آینده به طور مفصل به مردم ارائه خواهد گشت. گارگین دوم در مورد برنامه های آتی خویش گفت: «هیئت آستان مقدس اجمیادزین به ریاست اینجانب در ماه اوت عازم آمریکا خواهد شد تا در اجلاس پیشوایان کلیسای مسیحی جهان که تحت پوشش سازمان ملل برگزار می شود، شرکت نماید. در ماه نوامبر عازم رم خواهیم شد تا با پاپ پل دوم رهبر کاتولیکهای جهان ملاقاتی داشته باشیم». آستان مقدس اجمیادزین همچنین از پاپ ژان پل دوم برای سفر به اجمیادزین مقدس دعوت رسمی به عمل آورده است ولی تا کنون پاسخ مشخصی از واتیکان دریافت نشده است.

سوی چاپخانه "نور دار" و باحمایت مرکز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران انجام گرفته است. سفیر آقای کلینی و آ. آیینیان دبیر کانون نویسندگان متقابل با ابراز تشکر و تعارفات سخنانی گرم در خصوص همکاری در عرصه فرهنگی و دوستی اظهار داشتند. آقای سفیر در پاسخ به سئوالهای خبرنگاران ابراز امیدواری کرد که پس از این روابط فرهنگی جنبه و جلای دیگری به خود خواهند گرفت تمایلات بسیاری وجود دارد که هر سال فستیوالهایی در ارمنستان و ایران برگزار شود. "روابط فرهنگی ما با حال محدود نمی شود. آن در خون ما، تفکر ما و تاریخ ما است". آقای سفیر در خصوص دیدارهای متقابل نویسندگان گفت که ما باید تلاشهایمان را در این راستا نیز متمرکز نماییم و مناسبات ما گسترده تر و عمیق تر هستند و ما با جدیت پیگیر این مسائل هستیم. وی همچنین اظهار داشت "ما آماده هستیم تا آثار نویسندگان قدیم و جدید ارمنی را به فارسی ترجمه کنیم".

(آراووت، ۷۹/۴/۸)

- وقایع ۲۷ اکتبر به دستور چه کسی بوده است؟ وکیل مدافع سابق ناییری هونانیان، متهم اصلی پرونده ترور ۲۷ اکتبر، اظهار نمود که این جنایت، خود سرانه نبوده و دستور دهنده ای داشته است، اما متأسفانه هنوز هویت وی فاش نشده است.

(خبرگزاری نویان تاپان)

- اهالی ارمنی آخالکالاک گرجستان موافق نیستند

ارمنیان منطقه آخالکالاک با برجیده شدن پایگاههای نظامی روسیه مخالفند، زیرا وجود آنرا به نفع اقتصاد منطقه می دانند. ملیک رایسیان، نماینده مردم آخالکالاک در مجلس، اظهار نمود که نیمی از جمعیت ۷۶ هزار نفری منطقه از طریق کار در این پایگاه ها و ارائه خدمات به نظامیان روسی امرار معاش می کنند.

(ژاماناک، ۷۹/۳/۳۱)

- مذاکرات کوچاریان و کلیتون پیرامون مسئله قراباغ

رؤسای جمهوری های ارمنستان و آمریکا در روز ۷ تیر با یکدیگر ملاقات و پیرامون مسئله قراباغ مذاکره نمودند. این دیدار ۳۵ دقیقه به طول انجامید. رادیو "آزادی" گزارش داد که بخش بزرگی از کمکهای آمریکا به ارمنستان مشروط به حل مسئله قراباغ خواهد بود.

(خبرگزاری رویتر)

- عضویت ارمنستان در اتحادیه اروپا در تاریخ بیست و هشتم ژوئن مجمع پارلمانی شورای اروپا با ۱۲۳ رأی موافق، ۷ رأی ممتنع و بدون رأی مخالف به عضویت ارمنستان در شورای اروپا رای داد. دیروز آرمن ماردیروسیان معاون وزیر امور خارجه در طی مصاحبه مطبوعاتی اظهار داشت عضویت ارمنستان در شورای اروپا رویداد

پاکستان سعی دارند از جنجالی‌های بین‌المللی اجتناب ورزند.

به قلم: تاتول هاکیوپان (آزگ، ۷۹/۴/۶)

علمی

• شهاب سنگ‌ها خطر بالقوه ای برای زمین هستند

لندن- خبرگزاری جمهوری اسلامی: اختر شناسان طی تحقیقاتی موفق شدند موقعیت بیش از نهصد شهاب سنگ را که در کمربندی به دور خورشید در گردشند و هر یک می‌توانند به طور بالقوه برای سیاره زمین خطر آفرین باشند، شناسایی کنند.

به نوشته روزنامه ایندپندنت، قطر این شهاب سنگ‌ها به یک کیلومتر بالغ می‌شود و در صورت اصابت با زمین می‌توانند فاجعه ای در ابعاد بسیار گسترده برای این سیاره و ساکنان آن به وجود آوردند.

اختر شناسان تاکنون فقط موفق شده اند ۴۰٪ از مدارهای مربوط به شهاب سنگ‌های موجود در منظومه شمسی را ردیابی کنند. این اختر شناسان بر این باورند که شناسایی مدار بقیه شهاب سنگ‌ها بسیار دشوار و حتی غیر ممکن است.

تشخیص مدار و موقعیت شهاب سنگ‌های نزدیک به زمین از آن رو اهمیت دارد که به دانشمندان اجازه می‌دهد مستمرا "این سنگ‌های آسمانی را تحت نظر داشته باشند و در صورت مشاهده هر نوع اختلال در مسیر شهاب سنگ، اقدام‌های پیشگیرانه برای جلوگیری از برخورد جرم فلکی با زمین و یا کاستن از ابعاد خسارت احتمالی را به مورد اجرا در آورند.

• سرطان به زانو در می‌آید؟
تهران- واحد مرکزی خبر: سرطان یکی از عمده ترین عوامل مرگ و میر در جهان است، اما دانشمندان انگلیسی معتقدند که تکمیل نقشه برداری ژنتیکی از ژنوم انسان، تأثیر عمیقی را در مبارزه با این بیماری خواهد داشت.

به گزارش رویتر از لندن، نقشه برداری ژنتیکی از ۹۷٪ ژنهای موجود در بدن انسان به دانشمندان این امکان را خواهد داد که با شناسایی عامل این بیماری، بهترین روش درمان را ارائه دهند.

دکتر «مایک استراتون» رئیس طرح ژانوم سرطانی انگلیس گفت: باور کردنی نیست که درمان سرطان ظرف ۲۰ تا ۳۰ سال گذشته بر پایه بررسی و کشف ژانوم انسانی، دگرگون نشده است. روش نقشه برداری ژنتیکی به جای مقایسه اندام‌ها و سلول‌های عادی و بیمار، در راه روی دنیای جدیدی از «دی. ان. ای» ژن‌های انسان خواهد گشود.

در این طرح، دانشمندان می‌توانند با استفاده از اطلاعات به دست آمده از ژنوم انسانی ژن‌های عامل

اقتصادی در ۱۰-۹ ژوئن در تهران به صورت جنجال بین‌المللی در آمده است.

اولین کشوری که به این مسئله واکنش نشان داد، هندوستان بود. دهلی در مرحله اول برای دولت آذربایجان یادداشت اعتراض ارسال نمود. قابل ذکر است که دردناکترین مسئله سیاست خارجی هندوستان درگیری‌هایی است که در مسئله کشمیر با پاکستان دارد. هندوستان نسبت به هر گونه میانجیگری اعم از سیاسی یا نظامی در مسئله کشمیر برخورد خصم‌گانه ای نشان می‌دهد. ژاندارم بین‌المللی یعنی آمریکا نیز به خوبی از حساسیتی که هندوستان نسبت به مسئله کشمیر دارد مطلع می‌باشد. بیل کلینتون رئیس‌جمهور آمریکا که در این منطقه با پاکستان هم پیمان می‌باشد در سفر چند ماه قبل خویش به هندوستان چنین گفت که: "از دادخواهی اسلام آباد دفاع نمی‌کند و با تمامیت ارضی هندوستان موافق می‌باشد".

روزنامه "آزگ" در شماره‌های قبلی خود نوشته است که: سفارت پاکستان در باکو گزارش بعضی از رسانه‌های خبری پیرامون قول‌هایی که مشرف در تهران به حیدر علی‌اف داده است را رد نموده و انتشار چنین خبرها را به عنوان "سودجویی" ارزیابی نموده است. لیکن نهاد ریاست جمهوری آذربایجان به کلمات مشرف بیش از حد جنبه جدی داده است. نوروز محمدوف مسئول بخش بین‌المللی نهاد ریاست جمهوری آذربایجان (که مسئولیت‌های وفا قلی زاده به وی سپرده شده است) در مصاحبه با نشریه "کومرسانت" اشاره نموده است که قول‌های اسلام آباد رضایت سران آذری را فراهم آورده است. وی در پاسخ به این سؤال که: "آیا به نظر شما این احتمال وجود دارد که آذربایجان و پاکستان بر ضد قریباغ بجنگند" چنین گفت که "فعلا" آذربایجان در نظر ندارد مسئله درگیری قریباغ را از طریق جنگ حل نماید. "نوروز محمدوف از پاسخ به سئوالات اجتناب ورزیده و از اعلامیه سفارت پاکستان در باکو ابراز تعجب نموده است.

همزمان، نشریه "کومرسانت" از منابع غیر رسمی اطلاعات جالبی دریافت نموده است. موضوع آن است که مشرف در ترکیه تحصیل نموده و به زبان ترکی که به زبان آذری بسیار نزدیک است تسلط کامل دارد و زمانی که خبرنگار تلویزیون ANS به زبان ترکی پیرامون همکاری‌های نظامی پاکستان- ترکیه سؤال نموده است. مشرف با پامال نمودن "نورم‌های پروتکل" به زبان ترکی به سؤال پاسخ داده است. خبرنگار سعی نموده است این موضوع را روشن سازد که کمک‌های نظامی به چه صورت خواهند بود. وی نیز در پاسخ خود "کمک‌های نظامی" و "درگیری قریباغ" را به کار برده است. لابد به علت تسلط نداشتن کامل به زبان ترکی افکار مشرف مخدوش شده اند. نشریه "کومرسانت" تفسیر فوق را آنچنان جدی نمی‌گیرد و چنین می‌افزاید که آذربایجان و

سنای آمریکا اهمیت قائل شد. کوچاریان بعد از پاسخ به پرسش‌های حضار مسائل قتل عام ارامنه، قطعنامه ۹۰۷، تشویق سرمایه‌گذاری‌ها در ارمنستان و ملاقات‌های رسمی در آمریکا را مطرح نمود. همان روز رئیس‌جمهور با لوتی مسئول اکثریت جمهوری خواهان در سنا، سناتور مک‌رلی، کلهان رئیس کمیسیون معاملاتی خارجی و پلوسی نماینده کنگره ملاقات نمود. کوچاریان در طی ملاقات با هرست کوهلری رئیس صندوق بین‌المللی پول بنا به تقاضای وی وضعیت اقتصادی ارمنستان، اندیشه اصلاحات و اقدامات عملی در راستای بهبود وضعیت اقتصادی جمهوری را تشریح نمود. کوهلر خاطر نشان ساخت که سیاست کوچاریان به توسعه تجارت و ایجاد جو مساعد تشویق سرمایه‌گذاری‌ها مساعدت می‌نماید رئیس صندوق بین‌المللی پول به ویژه به برقراری ثبات سیاسی و ادامه همکاری با ارمنستان اهمیت داد.

عصر همانروز به افتخار رئیس‌جمهور در سفارت ارمنستان در واشنگتن ضیافتی برای دیپلمات‌های خارجی مقیم این کشور و نمایندگان جامعه ارمنی ترتیب داده شد. کوچاریان در طی سخنانی در برابر نمایندگان جامعه ارمنی خاطر نشان ساخت که از نتایج سفر راضی بوده و موفقیت سفر با سازماندهی خوب و وجود جامعه منوط می‌باشد. کوچاریان به ویژه به مشارکت ارمنیان خارج از ارمنستان در حیات اقتصادی ارمنستان اهمیت داد و گفت: ارمنستان باید با کمک این ارمنیان سیاست جهانی را مطابق روندهای جهانی پیاده کند و در عرصه بین‌المللی نیز جایگاه ویژه ای داشته باشد.

(هایاستانی هانرابتوتیون، ۷۹/۴/۱۰)

• اعلامیه وزارت خارجه روسیه در خصوص عضویت ارمنستان و آذربایجان در شورای اروپایی

وزارت امور خارجه روسیه در خصوص ارزیابی مثبت مجمع پارلمانی شورای اروپا در رابطه با عضویت ارمنستان و آذربایجان در شورای اروپا بیانیه ای صادر کرده است. در این بیانیه آمده است که عضویت ارمنستان و آذربایجان در شورای اروپا شرایط مطلوبی برای پیشبرد اصلاحات دموکراتیک ایجاد خواهد کرد، به حل مناقشات منطقه ای و توسعه همکاری‌های متقابل "سودمند در قفقاز کمک خواهد کرد. روسیه آماده است که در چارچوب شورای اروپا به طور فعال با ارمنستان و آذربایجان همکاری نماید.

(تلویزیون ملی ارمنستان، ۷۹/۴/۱۰)

• سیاست مضاعف پاکستان، باکو را ناامید کرده است

نشریه با نفوذ "کومرسانت" روسی چنین می‌نویسد که: "اعلامیه‌های پرویز مشرف ژنرال و پیشوای نظامی پاکستان و حیدرعلی‌اف رئیس‌جمهور آذربایجان در اجلاسیه سازمان همکاری‌های

سرطان را شناسایی کنند. پژوهشگران امیدوارند تا با مقایسه «دی. ان. ای» عادی و «دی. ان. ای» موجود در سلولهای سرطانی به درمان دارویی جدیدی برای سرطان دست یابند.

رئیس طرح ژانوم سرطانی انگلیس همچنین افزود: پژوهشگران ژن‌ها را از سلولهای سرطانی بر می‌دارند و در یک بررسی نظام مند تفاوت‌های میان ژنهای سرطانی و ژنهای عادی را بررسی و مطالعه می‌کنند.

برای شروع، آن‌ها در نظر دارند سرطانهای ریه، سینه، پروستات، تخمدان و انتهای روده را که سالانه منجر به مرگ میلیون‌ها بیمار می‌شود، بررسی کنند.

• واکسن جدید ایدز

واشنگتن - پژوهشگران آمریکایی راه جدیدی برای ساختن واکسن ایدز یافته‌اند. این پژوهشگران ویروس ایدز را در آزمایشگاه پشت و رو کردند و آن را در برابر دستگاه ایمنی بدن قرار دادند. این امر موجب افزایش قدرت پاسخگویی دستگاه ایمنی این سیستم می‌تواند پادتن‌های مؤثرتر و بیشتری برای مبارزه با ویروس ایدز بسازد. پژوهشگران برای ساخت این واکسن جدید، ابتدا ویروس ایدز را می‌کشند و سپس با روش ویژه‌ای آن را پشت و رو می‌کنند و سپس به بدن بیمار تزریق می‌نمایند و به این ترتیب قدرت دستگاه ایمنی بدن را برای مقابله با ویروس ایدز افزایش می‌دهند.

• لاستیک‌های جدید ضد پنچری

واشنگتن - دو شرکت آمریکایی و اروپایی در نظر دارند لاستیک‌های ضد پنچری جدیدی به بازار عرضه کنند و استفاده از این نوع لاستیک‌ها را در جهان گسترش دهند.

گفته می‌شود تولید این نوع لاستیک‌ها مهمترین تحول در دنیای لاستیک در ۵۰ سال گذشته خواهد بود. خودروهایی که به لاستیک‌های ضد پنچری مجهزاند می‌توانند پس از پنچر شدن مدتی به راه خود ادامه دهند تا در یک محل بی خطر لاستیک تعویض شود. این لاستیک‌ها رانندگان را از تعویض لاستیک در بزرگراه‌ها و پیچ‌های خطرناک بی نیاز می‌کند. قرار است لاستیک‌های جدید ضد پنچری به یک وسیله مجهز شود که راننده را از پنچری لاستیک آگاه کند. این وسیله در داخل لاستیک قرار می‌گیرد و خطرات ناشی از پنچری را کاهش می‌دهد.

• سیب ضد سرطان است

نیویورک - پژوهشگران آمریکایی اعلام کردند سیب خاصیت ضد سرطانی دارد. به گفته این پژوهشگران سیب دارای مواد گیاهی «فیتوکمیکال» است که برای تندرستی انسان بسیار

ضروری است و نقش ضد سمی و ضد سرطانی دارد.

تحقیقات این پژوهشگران نشان داده است که خوردن انواع سیب و به ویژه سیب سرخ با پوست می‌تواند از بروز انواع سرطان، به ویژه سرطان روده بزرگ و کبد پیشگیری کند و از گسترش سرطان‌ها نیز جلوگیری کند.

۱۰۰ گرم سیب دارای ۱۵۰۰ میلی گرم ویتامین ث است که برای سلامتی و جلوگیری از انواع سرطان سودمند است. تحقیقات پژوهشگران مهر تأیید است بر عقیده گدشتگان: «روزانه یک سیب بخورید تا از مراجعه به پزشک بی نیاز شوید.»

• عوارض تلفن‌های همراه

لندن - پژوهشگران کشور سوئد اعلام کردند استفاده کنندگان از تلفن همراه بهتر است از این تلفن‌ها کمتر استفاده کنند. این پژوهشگران با مطالعه روی ۱۷ هزار نفر از استفاده کنندگان تلفن همراه نتیجه گرفتند که این افراد معمولاً "پس از مکالمه با این تلفن‌ها دچار سردرد و سوزش در پوست می‌شوند. این سردردها تا ۲ ساعت ادامه می‌یابد و سپس برطرف می‌شود. پژوهشگران علت بروز این حالات را به درستی نمی‌دانند، اما به استفاده کنندگان از تلفن‌های همراه توصیه می‌کنند مکالمات خود را با این تلفن‌ها ۵ دقیقه بیشتر ادامه ندهند و تا حد ممکن از این تلفن‌ها استفاده نکنند.

• واکنش مخالفان به تکمیل نقشه ساختار ژنتیکی انسان

دانشمندان با تکمیل نقشه کلی ساختار ژنتیکی انسان گامی تاریخی در راه مبارزه با بیماری‌ها برداشتند، اما بدینان هشدار دادند این کار می‌تواند سر آغاز عصر سیاه انسانهای کامل و مرگ معلولان باشد.

به گزارش رویترز، استیو نیکینز سخنگوی کلیسای انگلیس گفت: هر چه علم جلوتر می‌رود، مصایب تلخ بیشتر می‌شوند. من مخالف علم نیستم، اما این کشف بدان معنا نیست که دیگر نیازی به خدا نداریم.

گروهی دانشمند چند ملیتی اعلام کردند که ۹۷٪ ساختار ژنتیکی انسان را کشف کرده‌اند. دکتر مایکل دکستر از دانشمندان انگلیسی این طرح گفت: این دستاوردی برجسته در کل تاریخ بشریت است.

دانشمندان در ۱۶ مرکز تحقیقی عملاً "ساختار ژنتیکی بدن انسان در به زنجیره پیچیده حروف تبدیل کردند که می‌تواند در درمان بیماری‌ها تحول بزرگی ایجاد کند، اما گروهی نگران سوء استفاده از علم برای ایجاد جهانی بی عیب و نقص هستند و می‌گویند فقط گروه معدودی از این کشف بهره مند می‌شوند. ریچارد نیکولسون سردبیر بولتن اخلاق پزشکی گفت: نقشه برداری از ساختار

ژنتیکی دستاورد بشری بزرگی است اما این احتمال وجود دارد که به شمار زیادی از مردم لطمه بزند. از این پس نوزادان با طراحی ژنتیکی به وجود خواهند آمد و جنین‌های معیوب کشته خواهند شد و ننگ کامل نبودن فراگیر خواهد شد.

اگنس فلچر از انجمن سلطنتی معلولان و بازپروری گفت: معلولان وظیفه خود میدانند که زنگ خطر را به صدا در آورند.

لوئیس اسلاتو نماینده دموکرات مجلس نمایندگان آمریکا گفت: سیاست اجتماعی باید با علم همگان باشد اما باید از سوء استفاده از اطلاعات ژنتیکی پیشگیری کرد.

- خطرات نوشیدن بیش از حد قهوه و چای سیدنی - پژوهشگران استرالیایی اعلام کردند نوشیدن بیش از ۵ فنجان چای یا ۲ فنجان قهوه در روز برای سلامت روانی افراد زیان آور است. به گفته این پژوهشگران نوشیدن ۲ فنجان قهوه یا ۵ فنجان چای در روز به دلیل کافئین موجود در آنها، موجب افزایش هوشیاری و بیداری، انگیزش و تمرکز می‌شود. اما اگر بیش از این مقدار قهوه و چای در روز به بدن وارد شود حمله‌های روانی و اضطراب را به دنبال خواهد داشت. هیجان زندگی نیز دیگر عارضه ناشی از نوشیدن بیش از حد قهوه و چای است که آرامش انسان را بر هم می‌زند. به گفته این پژوهشگران در ۲۵۰ میلی لیتر قهوه، ۶۰ تا ۱۲۰ میلی گرم و در ۳۷۵ میلی لیتر چای نیز ۱۰ تا ۵۰ میلی گرم کافئین وجود دارد. میزان کافئین در ۱۰۰ گرم شکلات و یک لیتر نوشابه (کولا) ۲۰ تا ۳۵ میلی گرم برآورد شده است.

گوناگون

- ۲۴ فرزند در ۳۳ سالگی
دهل نو - یک مرد هندی در ۳۳ سالگی شاهد تولد بیست و چهارمین فرزندش بود. این مرد در ۱۴ سالگی ازدواج کرده است و هم اکنون ۳ زن و ۲۴ فرزند دارد. او که یک کارگر بی سواد است از داشتن خانواده‌ای پر جمعیت بسیار راضی و خوشحال است و آن را نعمت خداوند می‌داند. این مرد فقط می‌داند که ۸ تن از فرزندان او پسرند، اما نام آنها را به درستی نمی‌داند. جمعیت هند از مرز یک میلیارد تن فراتر رفته است و رشد بی رویه جمعیت مقامات این کشور را نگران کرده است. در حال حاضر ۲۰۰ میلیون جوان ۱۵ تا ۲۴ ساله در کشور هند زندگی می‌کنند که بیشترین شمار جمعیت جوان در کشورهای جهان است. ■

در آمریکای “آزاد”

اثر
سورن آیوازیان
ترجمه
آندرانیک خجومیان

“ویکتور سنسیر” از ساکنان شهر آکرون، به منظور نگهداری هفت فرزندش، چشمهای خود را به فرمر پکرن، به مبلغ ده هزار دلار فروخت. از روزنامه “دراپروژ”

کارگر بیکار، ویکتور سنسیر در حالی که لبخند ملایمی به لب داشت، وارد خانه شد، فقط نزدیکانش می توانستند لبخندش را ببینند، هفت فرزند و زنش بر چهره همیشه غمگین او آن لبخند را دیده، همگی خوشحال او را دوره کرده و با هم ولی با صداهای مختلف از او سؤال کردند: پدر، نکته کار پیدا کردی؟ و این سؤال گو اینکه زبان فقر و بدبختی بود که زیر سقف خانه خالی ویکتور فریاد می کشید، این فریاد انسانهای گرسنه و برهنه مانند هزاران سوزن بر بدن ویکتور سنسیر فرو رفت. قلب پدرانه او از غصه مچاله شد.

- کار پیدا نکردم، کار نیست، ولی برای شما نان پیدا کردم، از این پس شما همیشه سیر خواهید بود، از این پس لباسهای گرم خواهید پوشید.

زنش پرسید: ولی از کجا؟

ویکتور پاسخ داد: این بچه ها چه گناهی دارند؟ آنها پدر دارند، بگذار از هر کجا که می خواهد به دست آورده باشد، من من آنرا به دست آوردم.

و با این حرفها آن لبخند ملایم مانند گریز نوری از تاریکی از لبانش گریخت.

- خوب بیاید جلو، باز هم، باز هم جلوتر، همگی به من نگاه کنید.... نگاه کنید و

ببخندید، بگذار یک بار در زندگیم در چشمهایتان خنده ببینم، بخندید.... بخندید....

زن و بچه هایش از رفتار غیر عادی او تعجب کرده بودند، ویکتور سنسیر به چهره تک تک آنها نگاه کرد و بعد در حالی که چشمهایش را بسته بود گفت: می خواهم با چشمهای بسته نیز شما را ببینم.

و با دستهایش به نوازش موهای بچه هایش پرداخت. دست به چهره آنها کشید، بازویشان را در آغوش گرفت و وقتی برگشت که از خانه خارج شود، همه دیدند که از چشمهای او اشک جاری است.

مادر بچه ها با دیدن رفتار شوهرش، بی اراده و با لحنی آکنده از درد گفت: خدای من او دیوانه شده.

و صدای دردمند بچه ها، اطاق خالی را پر کرد.

xxxxxxx

فرمر پکرن، در حالی که ده هزار دلار را می شمرد و به سنسیر می داد، وارد حیاط شد و در اتومبیلش را باز کرده از سنسیر خواست که سوار شود.

سنسیر گفت: آقای پکرن، خواهش می کنم اجازه دهید، من پای پیاده بیایم، می خواهم برای آخرین بار شهرمان را ببینم، خاطراتان جمع باشد، فرار نمی کنم.

پکرن جواب داد: خواهش می کنم، ولی به خاطر اینکه اتفاقی برای پولتان نیفتد، بدهید برایتان نگهدارم. ویکتور پولها را پس داد. و پکرن در حالی که در اتومبیلش نشسته و آماده بود گفت: دیر نکنید، تا نیم ساعت خودتان را برسانید.... و رفت. ویکتور سنسیر، کارگر بیکار، از خیابان اصلی شهر زادگاه خود، آکرون می گذشت. از فشار ناراحتی شدید درونی، پیشانیاش باد کرده بود، چین و چروکهای چهره اش بیش از حد گود افتاده بود، او زیر درخت تازه سبز شده ای ایستاد، به آن تکیه داد، می خواست برای لحظه ای، طراوت بهار را در شهرشان احساس کند، می خواست همه مکانهای آشنا را ببیند و بخاطر بسپرد تا بتواند در درون خود همیشه آنها را

ببیند. ولی امروز برای او همه چیز غیر عادی می نمود، حتی گلهای بهاری نیز در نگاه او بی طراوت بودند، شهر چهره همیشگی خود را از دست داده بود و هیچ چیز آشنایی به نظرش نمی رسید، ویکتور چشمهایش را بست و زیر لب زمزمه کرد: “بدون شما هم می شود زندگی کرد” ولی در همان لحظه فکرش به خانه برگشت، نزد زن و بچه هایش و از همه بیشتر نزد “جک” بچه کوچکش، با آن چشمهای آبی، پدر در چشمهای آبی بچه خیره می شود و به نظرش می آید که تمام شگفتیهای دنیا را می شود در آن دید.

ساعت بزرگ شهر ۱۲ بار دینگ دینگ می کند، ویکتور این صدا را برای اولین بار در سن ده سالگی شنیده بود. بعد از آن تقریباً هر روز آن را می شنید، ولی امروز به او الهام شده بود که ساعت با فرمان آقای فرمز پکرن به صدا در آمده، او به خود آمد و به طرف بیمارستان دوید.

در بیمارستان ویکتور را معاینه کردند، از انگشت و رگش خون گرفتند، آزمایش کردند و سپس بر تخت جراحی خواباندند و چشمهایش را در آوردند، چشمهای او برای پسر بزرگ آقای فرمز پکرن که ناراحتی چشمی داشت لازم بود.

xxxxxxx

ده روز بعد، ویکتور در حالی که دستهایش را به جلو دراز کرده بود و برای اینکه حفره های چشمش معلوم نشود عینکی دودی به چشم زده بود در خانه اش را باز کرد و وارد خانه شد. بچه ها در حالی که گریه می کردند، پدر خود را در آغوش گرفتند و پرسیدند: پدر، پدر چه اتفاقی افتاده؟

ویکتور با دستهایش سر و صورت بچه ها را نوازش کرد، دلش می خواست تصویر تک تک آنها را در درونش زنده کند، ولی گریه و زاری بچه ها این اجازه را به او نمی داد و اشکهای او نیز در سکوتی سنگین با اشکهای کودکان در هم آمیخت، او ده هزار دلار را از جیبش در آورد و روی میز گذاشت، سپس گفت: فروختم، چشمهایم را فروختم که شما از گرسنگی نمیرید، فروختم که دیگر سرما شما را آزار ندهد. ■

حیوانات در واقع به چه فکر می‌کنند؟

نویسنده: اوجن لیندن

مترجم:

ویولت جواکیم (کشیشیان)

منبع: ریدرز دایجست، فوریه ۲۰۰۰

غذا- خواب- محبت، گرما ...

ممکن است افکار آنها بسیار عمیق تر از اینها باشد. اولین بار که اورانگوتانی به نام (فو) از قفسش فرار کرد، مسئولان باغ وحش تصور کردند در بستن در قفس دقت کافی نکرده اند. پس از آن در قفس میمون‌ها را با دقت بیشتری می‌بستند ولی اغلب فو و خانواده اش را بیرون از قفس، روی درخت‌ها در حال گردش و کنار اصطبل‌ها می‌دیدند. وقتی دقت کردند متوجه شدند در قفس باز است.

مسئول نگهداران باغ وحش به آنان تذکر داد و موضوع به فراموشی سپرده شد. مجدداً در زمانی که هوا خوب و دلچسب شده بود، فو از قفس بیرون آمد و به گردش پرداخت. با پیگیری جریان مسئله روشن شد.

اورانگوتان جوان در قفس را به عقب فشار داده و کابل کلکی را در این شکاف فرو می‌کرد و سپس به نحوی ماهرانه قفل را باز می‌کرد.

در آن زمان این پیشامد توجه محققان را چندان به خود جلب نکرد. آنان تنها به این فکر افتادند که زبان انسان را به میمون‌ها بیاموزند.

موضوع تفکر و درک حیوانات زمانی ذهن محققان را به خود جلب نمود که میمونی به نام واشو ۱۳۰ کلمه آمریکایی را با زبان اشاره فرا گرفت. این موضوع برای محققان بسیار جالب بود که وقتی واشو یک قو می‌دید با زبان اشاره می‌گفت "پرنده آبی".

سال‌های متمادی در مورد هوش و ادراک حیوانات مختلف تحقیقات نموده و مقالاتی نوشته ام و شاهد مشکلاتی بوده ام که دانشمندان در این مورد با آن روبرو می‌شده اند. پس از مطالعات فراوان به این نتیجه رسیده‌ام که آنچه مسلم به نظر می‌رسد این است که حیوانات می‌توانند فکر کنند و یقیناً در مورد مسائلی که به خودشان مربوط می‌شود فکر می‌کنند و در بسیاری موارد منتظر دستور مربی و یا محقق که تعلیمشان می‌دهد نمی‌شوند.

پس از مشورت با دامپزشکان و محققان مسائل حیوانات و مسئولان باغ وحش‌ها، که اغلبشان در مورد هوشیاری و شعور حیوانات مطالعه نکرده بلکه تنها با اتفاقاتی مواجه شده بودند، متقاعد شدم که بایستی در مورد هوشیاری و شعور حیوانات بیشتر تحقیق نمایم.

حیوانات قادر به معامله کردن هستند

اتفاقی که در باغ وحش کلمبو افتاد در این مورد قابل توجه و بحث می‌باشد. مطلع شدم که گوربلی به نام (کولو) شیء مشکوکی در دستش پنهان کرده است، کمی بادام به او دادم، اعتنایی نکرد. سپس کمی آناناس به او دادم. در این هنگام او دستش را باز کرد و متوجه زنجیر جا کلیدی شدم. پس از خوردن آناناس مقداری از زنجیر را جدا کرد و به من داد، شاید فکر می‌کرد که می‌تواند برای هر قسمتی از زنجیر کمی آناناس دریافت کند. اگر حیوانی در معامله پایاپای استعداد نشان دهد، بسیار امکان دارد در معامله با پول هم از خود استعداد نشان دهد.

میمونی در زمان یادگیری زبان اشاره توسط مربی خود، دریافت که اگر قفس خود را تمیز کند می‌تواند سکه به دست آورد و آن را با خوراکی‌های مورد علاقه خود مبادله نماید. مربی این میمون آزمایش نمود که به جای سکه به او ژتون (بازی پوکر) داد. حیوان فوراً دریافت که می‌تواند با نصف کردن این ژتون‌ها پولش را زیاد کند. این مربی سعی کرد پس انداز کردن و تقسیم کردن را نیز به او یاد بدهد. او با تعجب مشاهده کرد وقتی که به او مقداری انگور داد و از او خواست آن را قسمت کند، میمون همه را بلافاصله خورد و

بعد فوراً دریافت که از او خواسته شده بود که آن را قسمت کند، بنابراین ساقه‌ها را به مربی خود داد.

داستانی از یک وال

چرا حیوان نبایست با انسانی همکاری کند؟ محققان اعتقاد داشت این مسئله در صورتی ممکن است که حیوان فکر کند این عمل برایش منفعتی در بر دارد. البته این مسئله صحیح است ولی کافی نیست.

اتفاقی که در مورد یک وال افتاد بسیار جالب است. این حیوان در میان حیوانات دیگر باغ وحش باهوش تر به نظر می‌رسید. او موقعیت‌های مختلف را ارزیابی می‌کرد و بعد عملی را انجام می‌داد که روی آن تصمیم گرفته بود. جفت آن وال نوزادی ناقص به دنیا آورد، بنابراین مسئولان باغ وحش آن را در محفظه مراقبت‌های ویژه قرار دادند و پس از مدتی

متوجه شدند نوزاد حالت عادی پیدا کرده است. آن را در محفظه اصلی رها کردند. نوزاد بلافاصله از نظر تنفسی مشکل پیدا کرد و در معرض خطر قرار گرفت. امکان دسترسی به او در این محفظه بزرگ پر از آب وجود نداشت و مسئولان قادر به کمک نبودند. وال مورد نظر (پدر نوزاد) بلافاصله با ارزیابی موقعیت در زیر بدن نوزاد قرار گرفت و او را به سطح آب آورد و امکان داد تا یکی از مسئولان روی سرش بایستد و با دمش او را طوری نگه داشت تا تعادلش حفظ شود. با این کار حیوان باعث شد که نوزاد در دسترس قرار گیرد و بتواند به آن کمک کند. باید توجه کرد که این حیوان در مورد هیچکدام از این اعمالی که انجام داد تعلیم ندیده بود و مستقلاً تصمیم گرفته بود.

آیا حیوانات می‌توانند شوخ طبع باشند؟

سر دبیر نشریه ای مربوط به حیوانات عقیده دارد که این امکان وجود دارد. زمانی طوطی او در مورد مرگ احتمالی طوطی دیگر که دوستش بود وانمود کرد که بسیار پریشان و مشوش است. اتفاق به این صورت بود که این شخص روزی مشغول تکه تکه کردن مرغی

جهت پختن خوراک مرغ بود. وقتی چاقو را بلند کرد طوطی او با وحشت فریاد زد: (اوه- نه- "پاکو" (اسم دوستش))، خانم سردبیر در حالیکه به زور جلوی خنده اش را گرفته بود گفت: نه این پاکو دوست تو نیست و طوطی دیگر را به طوطی اش نشان داد که زنده و سالم است. طوطی اش مجدداً تکرار کرد (اوه- نه) و با صدایی بلند شروع به خندیدن نمود. آیا طوطی مزاح می‌کرد؟ آیا جواب خانم سر دبیر را درک کرده بود؟ تحقیقات نشان داده است که طوطی‌های آفریقایی طوسی رنگ مفهوم کلمات را درک می‌کنند.

شعور در حیوانات چیست؟

نمی‌توان در مورد مطلبی به این وسعت با ابزار اولیه و اطلاعات محدودی که در اختیار داریم انتظاری بیش از آنچه تا کنون کشف شده داشته باشیم. در هر حال باید توجه داشت جاندارانی که در اطراف ما زندگی می‌کنند شرایط محیطی خود را نظاره می‌کنند و علیرغم محدودیت‌هایی که در افق دید و احساس آنها ممکن است وجود داشته باشد برداشت خود را از طبیعت و جهان خارج دارند.

- آیا می‌توانید بگویید که جانداران نزدیک شما چقدر هوشمند هستند؟

